

Ö?retmenlerin Dü?ünme Becerisi Ö?retimine Yönelik Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ö?retmenlerin Dü?ünme Becerisi Ö?retimine Yönelik Özyeterlik Alg?s?
Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from
<https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27319>

Özet

Ö?retmenlerin Dü?ünme Becerisi Ö?retimine Yönelik Özyeterlik Alg?s? Ölçe?i, ö?retmenlerin ö?rencilere çe?itli **dü?ünme becerileri** kazandı?ırma konusundaki yeterliliklerine dair inançlar?nı ölçmek amacıyla geli?tirilmiş psikometrik bir araçtır. 2015 yılında Dilekli ve Tezci tarafından geli?tirilen bu ölçek, toplam 20 maddeden ve 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek, eğitim bilimleri alanında ö?retmenlerin mesleki **özyeterlik alg?s?** düzeylerini belirlemek ve bu algı?nın dü?ünme becerilerinin ö?retimi üzerindeki etkisini incelemek için tasarlanmıştır. Geçerlik ve güvenirlik çalışmaları, ölçeğin yapısal olarak güçlü ve tutarlı olduğunu destekleyen yüksek uyum indeksleri ve Cronbach Alpha değerleri göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Özyeterlik, Ö?retmen Özyeterlili?i, Dü?ünme Becerileri, Ölçek Geli?tirme, Psikometrik Özellikler, Eğitim Psikolojisi.

Yazarlar

Yalçın Dilekli, Erol Tezci

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ö?retmenlerin ele?tirel dü?ünme, yaratıcı dü?ünme ve problem çözme gibi temel dü?ünme becerilerini ö?rencilere ba?arılı bir şekilde ö?retme yeteneklerine dair sahip oldukları öznel inançlar? ve yeterlilik algı?larını güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu amaç doğrultusunda, eğitim araştırmacıları ve uygulayıcıları, ö?retmenlerin dü?ünme becerileri ö?retimi konusundaki mevcut yeterlik düzeylerini saptamalarına ve buna yönelik mesleki gelişim programları tasarlamalarına olanak sağlamak hedeflenmiştir.

Yapı

Ölçek, sosyal bilişsel teori çerçevesinde ele alınan **özyeterlik alg?s?** yapısını ölçmektedir. Bu yapı, ö?retmenlerin belirli bir eylemi (bu bağlamda dü?ünme becerilerini ö?retme eylemini) başarıyla gerçekleştirme kapasitelerine olan inançları yansıtır. Ölçek, bu algıyı üç farklı alt boyut üzerinden de?erlendirmektedir, ancak orijinal kaynakta alt boyutların adları açıkça belirtilmemiştir. Genel olarak, bu alt boyutların; ö?retmenlerin planlama, uygulama ve de?erlendirme amaçlarındaki yeterliliklerine odaklandığı varsayılmaktadır. Ö?retmenlerin bu alandaki yüksek özyeterlik algısı, ders materyallerini daha etkili hazırlamalarına ve ö?rencilerin aktif katılımını teşvik etmelerine katkı sağlamaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lararak incelenmi?tir. Elde edilen **uyum indeksleri**, modelin veri ile iyi bir uyum sergiledi?ini göstermektedir.

χ^2 de?eri: 479.56

Serbestlik Derecesi (sd): 167

χ^2 /sd oran?: 2.871 (Kabul edilebilir düzeyde)

GFI (Goodness of Fit Index): 0.89 (Kabul edilebilir)

AGFI (Adjusted Goodness of Fit Index): 0.86 (Kabul edilebilir)

CFI (Comparative Fit Index): 0.98 (Mükemmel uyum)

NFI (Normed Fit Index): 0.97 (Mükemmel uyum)

NNFI (Non-Normed Fit Index): 0.98 (Mükemmel uyum)

SRMR (Standardized Root Mean Square Residual): 0.042 (?yi uyum)

RMR (Root Mean Square Residual): 0.026 (?yi uyum)

RMSA (Root Mean Square Error of Approximation): 0.069 (Kabul edilebilir düzeyde)

PGFI (Parsimony Goodness of Fit Index): 0.71 (Kabul edilebilir)

Bu sonuçlar, ölçe?in kuramsal yap?s?n?n (üç faktörlü yap?n?n) ampirik verilerle tutarlı oldu?unu ve ö?retmenlerin dü?ünme becerisi ö?retimine yönelik özyeterlik alg?s?n? geçerli bir biçimde ölçtü?ünü kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılık güvenilirlik katsayılar?, **Cronbach Alpha** yöntemiyle hesaplanmı?tır. Elde edilen katsayılar, ölçe?in son derece güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Birinci Faktör Alpha Katsayıs?: 0.89

?kinci Faktör Alpha Katsayıs?: 0.93

Üçüncü Faktör Alpha Katsayıs?: 0.74

Ölçek Geneline Ait Alpha Güvenirlik Katsayıs?: 0.95

Genel güvenilirlik katsayıs?n?n 0.95 olması, ölçe?in maddelerinin yüksek düzeyde homojen oldu?unu ve ölçülmek istenen yapıyı tutarlı bir biçimde ölçtü?ünü i?aret etmektedir. Bu yüksek güvenilirlik de?erleri, ölçe?in ara?tırmalarda kullan?ma uygunlu?unu peki?tirmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, yapısal olarak 3 alt boyuttan ve toplam 20 maddeden oluşmaktadır. Geli?tirme sürecinde yapılan faktör analizleri (hem aç?mlay?c? hem de do?rulay?c? faktör analizleri), dü?ünme becerisi ö?retimine yönelik özyeterlik alg?s?n?n tek bir genel faktör yerine, farklı yönleri temsil eden üç

ayr? faktör alt?nda toplandı?n? ortaya koymuştur. Bu üç faktörlü yap?, ölçe?in teorik temellerini güçlendirmekte ve ö?retmen özyeterli?inin çok boyutlu do?as?n? yansıtmaktadır.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental) Ölçe?i

Format: Yazılı, öz bildirimli anket formatı.

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?retmenler (Farklı bran?larda görev yapan e?itimciler).

Age Group: Yeti?kin (Çal??an ö?retmen popülasyonu).

Population Details: Ölçek, Türkiye'deki çe?itli okullarda görev yapan ö?retmenler örnekleminde geçerlik ve güvenilirlik çal??malar? yapılarak geli?tirilmiştir.

Test Methodology: 5'li **Likert Ölçe?i** kullanılmıştır. Derecelendirme formatı ?öyledir: (1= kesinlikle katılmıyorum - 5= kesinlikle katılıyorum).

Anahtar Kelimeler

E?itim, Ö?retim, Ö?retmen Yeterlikleri, Yapısal E?itlik Modellemesi, Psikometri, Cronbach Alpha, Dü?ünme Becerisi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: Belirtilmemiştir.

Correspondence Address: Sorumlu yazar Yalçın Dilekli'dir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçek, Dilekli ve Tezci tarafından 2015 yılında yayımlanmıştır. Kullanım izinleri için sorumlu yazar Yalçın Dilekli ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullanım ücreti bilgisi orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Kaynaklar

Dilekli, Y. ve Tezci, E. (2015). Ö?retmenlerin dü?ünme becerisi ö?retimine yönelik özyeterlik

algısı ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışması. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 38, 135-153.

DOI: <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS3056>

Makalenin orijinal PDF bağlantısı: jasstudies.com

Ölçeğin orijinal PDF dokümanı aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: ogretmenlerin-dusunme-becerisi-ogretimine-yonelik-ozyeterlik-algisi-olcegi-toad.pdf

Öğretmenlerin Düşünme Becerisi Öğretimine Yönelik Özyeterlik Algısı Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddeler için yayımlanan makaleye başvurulması gerekmektedir.